

La llum dels dies futurs

Text > M. ROSA CULLELL I OLIVERAS

Fer-se a mans el volum 37 d'Edicions Cal·lígraf és el 10 de les *Reflexions i poemes d'un jove artista*, de K. P. Kavafis (1863-1933), amb introducció, traducció i notes d'Eusebi Ayensa, i una il·lustració d'un quadre del pintor atenès Petros Zumbulakis a la coberta, inspirada en un poema del mateix Kavafis, «Malenconia de Jasó, fill de Cleandre».

Un recorregut entre la vida i l'obra del més gran poeta neogrec, inspirador de la poesia contemporània. Una mirada que camina des del passat desxifrant, argumentalment, i des de tots els angles, un jove que emergeix de la seva pròpia foscor. Art poètica, tot jugant amb les paraules en plena consciència filosòfica.

L'adquisició del llegat de l'artista per la Fundació Onassis ha permès accedir a un ampli i valuós material per estudiar. La meticulositat i exigència de Kavafis en el seu treball obren les portes a un examen acurat de les seves notes sobre poètica i moral, inèdites fins ara.

Trencar les «Muralles» i entrar dins la poesia de K. P. Kavafis amb el guiatge d'Eusebi Ayensa és veure la llum dels dies futurs. Una introducció a l'artista que denota una fidel traducció i flexió. Com si el mateix Kavafis parlés.

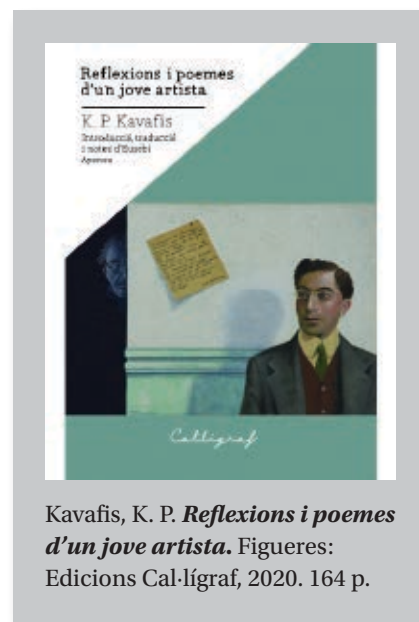
Kavafis jutja constantment la seva obra, a la recerca del perfeccionisme,

amb un munt de reflexions sobre la condició de poeta i sobre la tècnica seguida a l'hora de redactar i revisar els seus poemes.

Apropar-nos a Kavafis és la consagració d'«Un poeta» més íntim, amb l'amor a «Dolces veus», entre al·legories («El peó») i discernint entre la sinceritat («Casa al jardí») i la fantasia («Temps»). «Meditacions d'un vell artista», en què la mentida és la vellesa de la veritat. Sense censurar les paraules («27 de juny de 1906, 2 p. m.»), perquè quan l'art és autèntic, no es pot emmascarar amb els amors prohibits («El regiment del plaer»). La perversió li dona força («Font de grandes»). Visions del món sobrenatural («Els savis perceben allò que s'apropa») mentre el poble és fidel al deure de «L'art». En el joc entre la vellesa («Les ànimes dels vells, 1901») i la bellesa («En una ciutat de l'Osroene, 1916»), «Lluny» queda «Recorda, cos».

«Fabricant de cràters» combina erotisme i literatura. «La fotografia» que «En el mes d'Athir» ens porta «L'ànima que vaig tenir a flor de llavi», per arribar a «Quan, amics, estava enamorat».

Capbussar-se en Kavafis i gaudir-ne en poesia, prosa, traducció... Amb admiració per la llengua i cultura gregues; amb referències al seu confident John Cogemans, a Plató, Edgar Allan Poe...; als autors traduïts, com Dant, Tennyson,

«Correspondances, segons Baudelaire», Keats, «Dies» de Shakespeare...; amb una maduresa poètica, ens redescobreix, des del grec, l'anglès, l'italià i el francès, nous poemes que aconseguiran un bon reconeixement públic.

El final d'un examen bé es mereix una qualificació, i més quan s'assoleix amb nota alta, captivant la nostra atenció per rellegir de bell nou i gaudir en la nostra llengua la profunditat del mar poètic de K. P. Kavafis.

Els nets de cor fan la feina

Text > PERE SOLÀ I GUSSINYER

Soc assidu lector de Joaquim Español Llorens, de la seva poesia, de la seva crítica estètica i, darremament, de les seves dues novel·les. Val a dir que *El rai dels innocents* és una obra de ficció ben diferent de l'anterior (vegeu la meua ressenya de *Francesca* a la REVISTA DE GIRONA núm. 321, del 2020). De la nostra amistat escolar, una d'aquelles afeccions que perduren, en recordo la sensibilitat gairebé malaltissa del nostre autor. El seu existencialisme pessimista, el seu fatalisme... El que desconeixia, en aquella època, eren les seves condicions li-

teràries portentoses, sobretot tenint en compte que ell tirava cap als estudis matemàtics més que no pas literaris.

Bé, anem al gra. Aquell xicot de Sant Daniel (Girona), fill i germà de mestres, de docents dedicats a la canalla, ara ha escrit sobre el malestar escolar. En aquesta ocasió, ens trobem, en efecte, gairebé davant d'una monografia sociològica de l'escolarització de noies i nois de classes pobres en la nostra societat capitalista. *El rai* descriu l'atmosfera de qualsevol escola pública multicultural dels nostres dies, aquestes que ara reben el qualificatiu eufemístic de

alta complexitat. En aquest marc, es descabdella una història tan sòrdida com ben escrita, que evoca la vida de rebrotos d'una família de mare sense feina.

La tria de vocabulari hi és exquisida. No és absent al relat —o almenys així ho percebo— un cert humor macabre, fruit d'un distanciament irònic que pot ser també una forma de protecció defensiva. El narrador en primera persona és un mestre, però no un docent qualsevol. Es defineix com a «voluntari social». En David, el noi innocent protagonista d'aquesta novel·la (juntament amb el seu germà Damià), viu als marges d'una